

Viitorul Uniunii Europene

După desfășurarea revoluțiilor anticomuniste din partea captiva a Europei produse în cursul anului 1989, statele care porniseră din 1957 pe drumul unificării europene s-au arătat în mare măsura nepregătite să-și asume din mers marile provocări politice și economice cu care s-au văzut brusc confruntate. În pofida deschiderii către aderarea fostelor state satelite ale Moscovei, noua construcție a Uniunii Europene, fondată după 1992, a intrat într-o profunda criza de identitate și de evoluție, diferită față de perioadele de inerție organizațională sau de impas economic din trecut. Nici ratificarea Tratatului de la Amsterdam, în urma îndelungatei Conferințe Interguvernamentale care urma să genereze un profil radical

primenit și consolidat al noii Europe, nu a fost de natura sa deblocheze — criza instituțională cu care cei 15 n-au încetat să se confrunte. Totuși, au apărut semnele unei voințe politice a majorității actorilor importanți din cadrul UE, cu excepția previzibilă a Marii Britanii.

Extinderea Uniunii Europene la 27 de țări, prefigurată încă din anii 90, nu are precedent în privința numărului de țări și nici a schimbărilor pe care le implică. Extinderea Uniunii Europene reprezintă deci o provocare atât pentru țările membre UE, cât și pentru țările candidate.

1. REPERE ISTORICE:

Primii pași în construcția europeană au avut loc în urmă cu aproape 50 de ani, o dată cu semnarea Tratatului de la Paris (1951) prin care s-a înființat Comunitatea Europeană a Cărbunelui și a Oțelului prin voința comună a șase membri fondatori: Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Olanda. Apoi, prin Tratatul de la Roma (1957), aceste șase țări au hotărât crearea Comunității Economice Europene (CEE) și a Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM). Au fost necesari 16 ani pentru a se realiza prima extindere a Comunității Economice Europene de la șase la nouă membri (1973: Danemarca, Irlanda, Marea Britanie), după care procesul de integrare s-a accelerat. Comunitatea Europeană a avut o evoluție dinamică, înregistrând unele schimbări și perfecționări la nivel organizatoric și instituțional. Cele mai importante evenimente ale anilor 80 pentru integrarea vest-europeană le-au constituit extinderea de la 9 la 12 membri și crearea Pieței Unice Europene.

Deși prevăzută chiar prin Tratatul de la Roma, Piața Unică a fost impulsionată în mod deosebit de Jacques Delors începând din 1985, când acesta a devenit președintele Comisiei Europene. La Summit-ul de la Luxemburg ce a avut loc la numai șase luni după inițiativa lui Delors, în decembrie 1985, s-a adoptat Actul Unic European, intrat în vigoare în

iunie 1987.

Tratatul asupra Uniunii Europene, cunoscut sub numele de Tratatul de la Maastricht a fost semnat la 7 februarie 1992 de miniștrii Afacerilor Externe și de Finanțe ai celor 12 țări membre.

Particularitatea acestei noi faze constă nu numai în modificarea conceptului de Comunitate Europeană în cel de Uniune Europeană, dar și în extinderea integrării de la domeniul economic la cel monetar și politic.

Obiectivele Uniunii stipulate în Tratat sunt:

1 promovarea progresului economic și social echilibrat și durabil, prin stabilirea unei uniuni economice și monetare, cu o monedă unică;

2 punerea în practică a unei politici externe și de securitate comune, cu definirea în timp a unei politici de apărare comună. Uniunea Europeană dispune de un cadru instituțional unic, format din instituțiile comunitare și Consiliul European;

3 tratatul asupra Uniunii Europene abordează nu numai domeniile economic, monetar, politic, ci și cultura, învățământul și socialul. Conceptul de dialog social, care fusese introdus de Actul Unic European, a fost definit de Art. 3 al Protocolului Social de la Maastricht. Se consideră că prin aceste texte s-a înregistrat un progres evident către o politica socială europeană, dar Europa se află încă departe de uniunea socială.

Obiectivele Uniunii sunt prevăzute a fi atinse potrivit condițiilor și ritmurilor stipulate de Tratat, cu respectarea principiului subsidiarității, așa cum a fost el definit în Art. 3B al Tratatului instituind Comunitatea Europeană.

Instituțiile Uniunii Europene desemnate să realizeze obiectivele (Art. 7) în limita puterilor conferite prin Tratat sunt:

- 1 Parlamentul European;
- 2 Consiliul European;

-
- 3 Comisia Europeană;
 - 4 Curtea de Justiție;
 - 5 Curtea de Conturi.

Consiliul și Comisia sunt asistate de Comitetul Economic și Social, precum și de Comitetul Regiunilor, ambele având rol consultativ.

După aproximativ cinci ani de la semnarea Tratatului de la Maastricht, au fost aduse amendamente la tratatele anterioare și s-a stabilit simplificarea tratatelor care înființaseră cele trei Comunități Europene pentru a fi adaptate la realitățile prezentului prin semnarea unui nou tratat, cunoscut sub numele de Tratatul de la Amsterdam (octombrie 1997).

Tratatul de la Amsterdam introduce patru mari domenii:

- a. libertate, securitate și justiție;
- b. uniunea și cetățenii săi;
- c. politica externă eficientă și coerentă;
- d. problemele instituționale.

În ceea ce privește formele instituționale lansate în vederea extinderii Uniunii Europene, Tratatul prevede întărirea rolului Parlamentului European, extinderea votului cu majoritate calificată în Consiliu, structura Comisiei Europene și modul ei de funcționare, precum și consolidarea principiului subsidiarității.

În anii 90 construcția europeană a înregistrat o dinamică mai accelerată, cu noi și importante elemente, prin amplificarea domeniilor de integrare, prin aderarea la Uniune a încă trei țări - Austria, Finlanda, Suedia - și lansarea extinderii procesului de integrare spre Europa Centrală și de Est.

În anul 1995, Uniunea Europeană a trecut de la 12 la 15 membri, prin aderarea celor trei țări amintite mai sus. Procesul de integrare a celor trei state poate fi caracterizat ca fiind un proces rapid, ce a necesitat

numai trei ani de negocieri (dificile), în condițiile în care, în momentul aderării, fiecare dintre candidate era mai bogată decât media Uniunii. Ritmul rapid de integrare reiese din comparația cu Spania și Portugalia, amândouă mai sărace decât media pe UE și ale căror negocieri au durat șapte ani înainte de a deveni membre depline în 1986.

Aderarea țărilor est-europene, care sunt chiar mai sărace decât Spania și Portugalia, având sectoare agricole mari și aflându-se într-un proces dureros de tranziție la economia de piață, se așteaptă să fie mai complicată.

UE are două obiective strategice de bază în ceea ce privește extinderea spre Est:

1 Primul obiectiv este *crearea unei Europe care să garanteze pacea și stabilitatea* prin garantarea democrației, aplicarea legilor, respectarea drepturilor omului și protecția minorităților. „Impresia mea este că cea mai bună cale de a face din Europa un loc mai stabil, unde suferințele trecutului să dispară cu adevărat, este să mergem înainte cu deplina integrare a continentului european”, declara Giinter Verheugen, Comisarul european pentru extinderea UE, într-un interviu acordat redactorului-șef al revistei *Europe* la Washington.

Al doilea obiectiv îl reprezintă *crearea unei piețe deschise și competitive*. Acest obiectiv da posibilitatea țărilor din Europa Centrală și de Est, care încă suferă de pe urma moștenirii comuniste, să găsească și să ofere popoarelor lor cel puțin oportunități pentru un trai decent.

Roth Marius Sever

Structura Racarii de Sus

Scoală cu clasele I - VIII